VILJATEEMA

Viljan nettohinnasta pitää sopia ennen kaupantekoa

Viljakaupan syntymisen ehto on, että myyjä ja ostaja pääsevät yhteisymmärrykseen hinnasta ja muista ehdoista.

Ensimmäisenä on syytä varmistaa, että ostaja ja myyjä puhuvat samasta hinnasta. Teollisuus ilmoittaa niin sanotut toimitushintansa eli mitä se maksaa viljasta varastolleen tuotuna. Viljelijän käteen saama hinta eli viljelijähinta on toimitushintaa alempi, sillä hän maksaa viljan välityskulut ja rahdin. Kulut saattavat viedä toimitushinnasta merkittävänkin osan.

Kuljetuskustannusten maksajasta kannattaa sopia etukäteen. Leipäviljaksi tarjottu vehnäerä voi esimerkiksi osoittautua toimitusvaiheessa rehuviljaksi, jolloin se palautetaan viljelijälle.

Viljakaupassa on selvintä puhua aina verottomista hinnoista. Viljelijän on kuitenkin aina hyvä varmistaa, puhuuko vastapuoli verottomasta vai verollisesta hinnasta.

Pyydä hinnan erittelyä

Viljelijän kannalta on selvintä pyytää tarjousta myymästään viljaerästä.

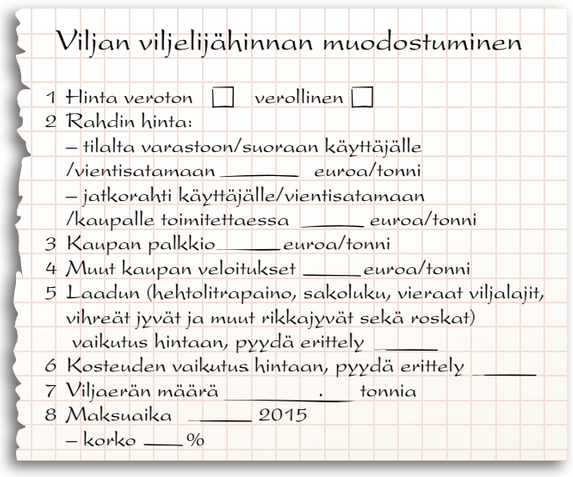

Viljan viljelijähinnan muodostuminen

1 Hinta veroton ☐ verollinen ☐
2 Rahdin hinta:
– tilalta varastoon/suoraan käyttäjälle /vientisatamaan _____ euroa/tonni
– jatkorahti käyttäjälle/vientisatamaan /kaupalle toimitettaessa _____ euroa/tonni
3 Kaupan palkkio _____ euroa/tonni
4 Muut kaupan veloitukset _____ euroa/tonni
5 Laadun (hektolitrapaino, sakoluku, vieraat viljalajit, vihreät jyvät ja muut rikkajyvät sekä roskat) vaikutus hintaan, pyydä erittely _____
6 Kosteuden vaikutus hintaan, pyydä erittely _____
7 Viljaerän määrä _____ . _____ tonnia
8 Maksuaika _____ 2015
– korko ____ %

Tarjouksesta tulee selvitä perushinta sekä nettohinta eli viljelijähinta eli hinta, jonka viljelijä saa käteen. Erityisen tärkeää tämä on silloin, kun vilja toimitetaan liikkeen välivarastoon.

Nettohinnan lisäksi vähennykset tulee olla selkeästi eriteltynä tarjouksessa.

Nettohinnan lisäksi on selvitettävä sentilleen, mikä on rahdin osuus, mikä kaupan palkkio ja mitä muita veloituksia kauppa tekee.

Kaupan palkkio vaihtelee toimitustavasta ja viljaerän koosta riippuen. Viljelijän on aina hyvä neuvotella palkkiosta kauppakohtaisesti.

Rahtimaksu voi vaikuttaa merkittävästi tilityksen suuruuteen. Myyjän kannattaa selvittää ostajalta viljaeränsä toimituspaikkavaihtoehdot ja rahtihinnat niihin edullisimman vaihtoehdon löytämiseksi.

Myös rahtimaksut voivat vaihdella. Mikäli viljelijä järjestää kuljetuksen itse, hänen kannattaa nähdä vaivaa ja kysellä rahtikuluja eri kuljettajilta ja vertailla niitä keskenään.

Kosteus ja laatu

Nettohinnan, välityskustannusten ja rahdin lisäksi viljelijän pitää tarkistaa, miten viljan laatu ja kosteus vaikuttavat hintaan.

Jo viljasiilon täytön yhteydessä otettu koko viljaerää edustava esinäyte on hyvä lähtökohta laadukasta viljaerää myyntiin tarjottaessa.

Eri aikaan puitujen viljaerien laatu kannattaa selvittää jo ennen kuin ne yhdistetään varastossa samaan siiloon. Näin varmistetaan, ettei hyvälaatuinen tavara sekoitu heikompaan ja siten alenna koko erän hintaa.

Heikompilaatuinen vehnä kannattaa myydä rehuna ennemmin kuin heikkolaatuisena leipäviljana. Siksi erää tarjottaessa kannattaa pyytää myös rehuvehnän laatukriteerit ja hinta.

Kun viljelijä saa hintatarjouksen, hänen on kysyttävä, minkä laatuista viljaa tarjous koskee. Laadun suhteen kannattaa olla tarkkana.

Myyjän on myös selvitettävä, miten hinta muuttuu, jos viljan laatu poikkeaa tarjouksen perusteena olevasta laadusta. Miten suuri valkuaispitoisuuden tai sakoluvun lasku tai nousu alentaa tai nostaa leipäviljan hintaa ja kuinka paljon? Tuoko suurimokauran korkea hehtolitrapaino lisäsenttejä? Vaikuttaako tuhannen jyvän paino hintaan tai toimitukseen?

Myös kosteushyvitys tai -veloitus sekä painokorjaukset ovat tarkistettavia asioita. Lisäksi vihreistä jyvistä ja muista rikkajyvistä sekä roskista tehtävät vähennykset on syytä tarkistaa. Rikkajyvistä tehtävien vähennysten merkitys korostuu etenkin vuosina, jolloin kuivuus, taudit ja lako pienentävät jyväkokoa.

Viljelijän on hyvä selvittää etukäteen viljaeränsä laatu – ainakin hehtolitrapaino, kosteus ja leipäviljoilla sakoluku ja valkuaispitoisuus – sekä määrä.

Määrän tietäminen on tärkeää, jotta viljelijä voi paremmin neuvotella rahdista ja kaupan palkkiosta.

Laadun tunteminen on tärkeää, sillä ostajat voivat maksaa enemmän, kun saavat juuri haluamaansa laatua.

Viljelijän on syytä pitää tarkasti kirjaa, mistä siilosta kukin ennakkonäyte on peräisin. Jos näytteiden tiedot menevät sekaisin, ongelmia syntyy sekä myyjälle että ostajalle.

Luomuvilja puhtaaksi

Viljakauppiaat haluavat muistuttaa luomutuottajia, ettei luomuviljaa varastoitaisi kuivatuksen jälkeen pitkään puhdistamatta.

Rikkakasvien siemenistä saattaa jäädä hajuhaittoja koko viljaerään.

Seuraa markkinoita

Viljan myyjän on seurattava markkinatilannetta tarkkaan. Jos taloudellinen tilanne ja varastotilat sallivat odottelun, viljan tarjontaa ruuhka-aikaan kannattaa yleensä välttää. Hintariskiä voi tasata myymällä viljaa useassa erässä markkinointivuoden kuluessa.

Maaseudun Tulevaisuuden markkinapalstalla kerrotaan maanantaisin teollisuuden noteeraukset, ja MTK:n Repusta ne on luettavissa laajemmin.

Toimitushintoja voi verrata kauppiaiden antamiin hintatarjouksiin. Myyntitarjouksia on hyvä kysyä useammalta kauppiaalta. Ostaja, joka ei pysty kohtuullisen ajan kuluessa tarjousta antamaan, kannattaa sivuuttaa.

Vaikka viljan myynti perustuisikin markkinointisopimukseen, myyjän on hyvä seurata muiden ostajien maksamia hintoja. Näin hän voi varmistua sopimuskumppaninsa maksaman hinnan oikeellisuudesta.

Sovi maksuajasta

Maksuajasta on sovittava etukäteen: maksetaanko vilja 14, 21 vai 30 vuorokauden kuluttua. Vaikka ostajat noudattavat normaalikäytäntönään 30 vuorokauden maksuaikaa, on maksuaika yleensä neuvoteltavissa.

Jos viljelijä sopii, että viljasta maksetaan normaalikäytäntöä myöhemmin, hänen on kysyttävä, mikä on korko.

Myydystä tavarasta on muistettava pyytää ostajalta laatuanalyysi.

Jälkitarkastusnäytteen otosta ja säilyttämisestä on syytä sopia hyvien viljakauppatapojen listan mukaan.

Viljelijä voi seurata keräilyvarastolla viljaerän kulkua, punnitusta, esipuhdistusta, näytteenottoa ja vastaanottopaperien täyttöä.

MAIKKI KULMALA

Haluatko paremman satotason?

LAADUKKAAT GREEN POWER KULTIVAATTORIT
Valm./myynti Jarkko Kangas, 62375 Ylihärmä. P. 040 5581605
greenpoweragri.com

Punnitse! Älä arvioi.
- Ajoneuvovaaka; punnitusta pysähtymättä
- Kosteusmittari paalaimeen
- Viljanäytepuimuri, pyöräasennusvaunu
- Kuormain- ja 3-p vaaka
- Akkukäyttöinen rasvapuristin ym.

JuhaniRahkonen.fi
0500 318201, myös ilt. ja vkl

MEPU

LOPUT ESITTELY-VAUNUKUIVURIT MYYDÄÄN NYT
Ota yhteyttä tehtaan edustajiin tai jälleenmyyjiin
KYSY MYÖS ASENNUS-HINTAA
AGI AG GROWTH INTERNATIONAL
MEPU Oy
Mynämäentie 59, 21900 Yläne
p. (02) 275 4444, mepu@mepu.com
www.mepu.com
JÄLLEENMYYNTI: K-MAATALOUS

Hyvien tapojen lista voimassa edelleen

MTK on kirjannut menettelytavat, joita viljakaupassa tulisi molemminpuolisen luottamuksen säilyttämiseksi noudattaa.

Tavoitteena on, että hyvien tapojen listaa noudatettaisiin kaikessa viljakaupassa.

Kun viljelijä ryhtyy neuvottelemaan viljan myynnistä, hänen on syytä tarkistaa, että ostaja on valmis noudattamaan listan mukaisia pelisääntöjä. Viljan myyjällä on aina oikeus edellä mainittuihin tietoihin. Jos myyjä ei halua tai pysty kertomaan kaikkia kauppaan liittyviä ehtoja, kauppa kannattaa sillä kertaa jättää tekemättä.

Jos perushintaa ei jostakin syystä juuri kauppahetkellä löydy, pitäisi sopia ainakin hinnan peruste, avokauppaan ei missään tapauksessa pidä suostua.

Vyriltä ohjeita

Vilja-alan yhteistyöryhmä Vyr on koonnut keskeiset viljakauppa-asiat Viljakaupan ja sopimusviljelyn oppaaseen. Se on Vyrin nettisivuilla *www.vyr.fi*.

Opas on suunnattu erityisesti viljan ja öljykasvien tuottajille. Tarkoituksena on antaa eväitä tuotannon ja markkinoiden vaihteluista aiheutuvien riskien tunnistamiseen, niihin varautumiseen ja niiden hallintaan.

Oppaan painettua versiota on saatavilla muun muassa Vyrin jäsenyrityksistä.

MAIKKI KULMALA

Hyvät viljakauppatavat

1. Ostaja ja myyjä sopivat viljan perushinnasta sekä mille laadulle se maksetaan. Samoin on tärkeää sopia maksuajasta, tilitysten siirroista ja muista kauppaa koskevista ehdoista.
2. Viljelijän on huolehdittava ostajalle toimittamansa viljaerän ennakkonäytteen edustavuudesta. Siilokohtainen kirjanpito auttaa kohdistamaan ennakkonäytteen oikeaan viljaerään.
3. Hintakorjaukset on selvitettävä myyjälle, jos peruslaadusta poiketaan.
4. Mikäli viljan laadulla on vaikutusta hintaan, on analyysi tehtävä markkinoilla perinteisesti hyväksytyllä tarkkuudella.
5. Kaupan kohteena olevasta viljaerästä on säilytettävä rinnakkaisnäyte silloin, kun hinnoittelu perustuu osin myös laatuun. Ostajan on pidettävä se tallella, kunnes tilityksestä on kulunut 14 vrk. Jos tilityksen perusteista on syntynyt erimielisyyttä, näyte säilytetään kunnes asia on ratkaistu. Rinnakkaisnäytteen analysointikustannukset maksaa "hävinnyt" osapuoli.
6. Puolueeton taho rinnakkaisanalyysin teossa on Eviran Kasvi-analytiikan yksikkö, mallasohralla vaihtoehtoisesti VTT:n panimolaboratorio. Osapuolet voivat sopia keskenään myös em. poikkeavasta analyysipaikasta.
7. Ostaja ja myyjä sopivat, kumpi osapuoli järjestää kuljetuksen. Ostajan järjestäessä kuljetuksen sovitaan rahtihinnasta. Toimituspaikan etäisyys vaikuttaa rahtihintaan, joten myyjän on saatava tietää vaihtoehtoiset toimituspaikat. Myyjälle täytyy tiedottaa, jos vastaanottopaikka muuttuu.
8. Viljan vastaanotosta on myyjän aina saatava todistus, josta ilmenee vähintään vastaanoton ajankohta, paikka sekä vastaanottopaino.
9. Myyjällä on aina toimittamansa viljaerän osalta oikeus tarkkailla punnitustapahtumaa. Viljelijöiden valtuuttama tarkkailija voi laajemminkin seurata vaakojen kuntoa ja käyttöä.
10. Myyjällä tai hänen edustajallaan on oikeus tietää, millä laitteilla ja kuka on viljaerän hinnoitteluun vaikuttavan analyysin tehnyt ja missä rinnakkaisnäytettä säilytetään.
11. Laatuhinnoittelun pohjana olevan viljanäytteen on oltava koko erää edustava, eli näytteenoton on tapahduttava aiemmin hyväksyttyjä tapoja ja laitteita käyttäen.
12. Viljelijän on varmistuttava viljan laadun ja hygienian säilymisestä varastoinnin aikana.

KUVAKAAPPAUS VERKOSTA

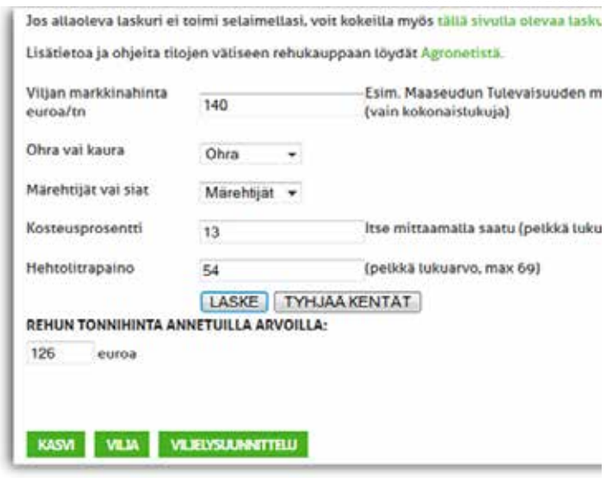

Jos allaoleva laskuri ei toimi selaimellasi, voit kokeilla myös tällä sivulla olevaa lasku
Lisätietoa ja ohjeita tilojen vätiseen rehukauppaan löydät Agronetistä.
Viljan markkinahinta euroa/tn: 140 — Esim. Maaseudun Tulevaisuuden m (vain kokonaistukuja)
Ohra vai kaura: Ohra
Märehtijät vai siat: Märehtijät
Kosteusprosentti: 13 — Itse mittaamalla saatu (pelkkä tuku
Hehtolitrapaino: 54 — (pelkkä tukuarvo, max 69)
LASKE | TYHJÄÄ KENTÄT
REHUN TONNIHINTA ANNETUILLA ARVOILLA:
126 euroa
KASVI | VILJA | VILJELYSUUNNITTELU

Hintalaskuri verkossa

Tilojen välisen viljakaupan avuksi löytyy hintalaskuri verkosta Pro Agrian sivuilta. Se on Kasvi-välilehden alla kohdassa viljan hintalaskuri.

Osoite laskuriin on *https://www.proagria.fi/sisalto/viljan-hintalaskuri-1223*.

Viljan hintalaskuri perustuu viljan rehuarvon mukaisen hinnan määrittämiseen.

Rehuarvon mittarina on hehtolitrapaino.

Hehtolitrapainoltaan painavampi vilja on rehuarvoltaan kevyempää parempi. Tämän merkitys yksimahaisten eläinten ruokinnassa on suurempi kuin märehtijöillä.

Laskurissa rehuarvo on määritetty viljalle, jonka kuiva-ainepitoisuus on 86 prosenttia, mikä tarkoittaa, että viljan kosteus on 14 prosenttia. Mikäli viljan kosteus poikkeaa tästä, laskuri tekee kosteuskorjauksen ilmoitetun kosteusprosentin mukaan.

Viljan hinnan perusteena käytetään markkinatietoa, joka julkaistaan esimerkiksi Maaseudun Tulevaisuudessa tai toimijoiden nettisivuilla, kuten *www.vyr.fi*.

Laskuri ei suoraan sovellu viljan pystymyynnin hinnoitteluun, koska siinä ei oteta huomioon viljelystä ja kuivauksesta syntyneitä kustannuksia.

Verkosta löytyvät myös mallisopimuslomakkeet tilojen väliseen rehu- ja viljakauppaan. Sähköisesti täytettävät sopimuslomakkeet löytyvät Farmarin Pörssistä *www.farmarinporssi.fi*.

Tilojen välisessä kaupassa on sovittava viljan hinnan ohella myös siitä, kumpi maksaa rahdin, vai halutaanko se esimerkiksi puolittaa. Myös varastointikustannuksista on sovittava.

MAIKKI KULMALA

Kestotilaus on aina **EDULLISIN.**
MAASEUDUN TULEVAISUUS

HORSCH-KYLVÖKONEET SUORAAN VARASTOSTA SYYSKYLVÖILLE!

HORSCH
Pronto 3 DC alk. 53 730 €
Pronto 4 DC PPF alk. 58 500 € kampanjahinta!
Pronto 6 DC alk. 90 730 €
Katso lähin Y-Agro myymäläsi täältä:
www.y-agro.net/myymalat
Kysy lisää!
Tomi Aaltonen
p. 044 755 5378
www.y-agro.net
Y-Agro

T.J. Pyykkönen Oy
- Tornisiilot
- Täyttöpurkaimet
- Purkupöydät
- Hihnakuljettimet
- Täyttölietsot
- Hihnaruokkijat
- Täyttöpöydät
- Ruokinta-automaatiot
- Ilmatiiviit viljasiilot
- varavoimakoneet
- BvL
  - saksalaiset apevaunut
  - rehuleikkurit
  - multigrapit
- Firestone allaskumit
- Fremtiden A/S lietteen siirtoratkaisut
- Redrock
  - apevaunut
  - lietevaunut
  - lietepumput
  - rehuleikkurit
- Storth potkurisekoittimet
- Söby elevaattorit ja esipuhdistimet
- Traktorigeneraattoreihin yli- ja alijännitesuojat
- Huollot ja asennukset

JEE
Pyydä esittely tilallesi!
040 8285 306
www.teejii.fi

Viljan laatu selviää vain edustavasta näytteestä

Koska viljaerän laatu vaikuttaa ratkaisevasti siihen, millaiseen käyttötarkoitukseen se soveltuu, on erittäin tärkeää osata ottaa siitä edustava näyte. Näin välttyy mahdollisilta ikäviltä yllätyksiltä siinä vaiheessa, kun viljaa myy.

Kun näyte on otettu huolellisesti, sekä myyjällä että ostajalla on viljaerän laadusta oikea käsitys.

Pääsääntöisesti viljasta otetaan kaksi näytettä: tilalla otetaan ennakkonäyte ennen kuin viljaerä toimitetaan ostajalle. Ostaja ottaa erästä uuden näytteen ottaessaan erän vastaan.

Viljaerän laatu täytyy tuntea myös silloin, kun viljaa aiotaan käyttää kylvösiemeneksi tai kotieläinten rehuksi.

Vilja-alan yhteistyöryhmä on laatinut viljelijöitä varten selkeät ja havainnolliset ohjeet näytteenottoa varten. Ohjeet on julkaistu netissä, josta ne voi tulostaa vaikkapa kuivaamon seinälle.

Näytteenotto-ohjeet pätevät paitsi viljoille myös esimerkiksi öljykasveille ja palkokasveille.

Ohjeiden osoitteet ovat tämän jutun lopussa.

KARI SALONEN

Edustavan viljanäytteen saa parhaiten koottua viljavirrasta.

Ota riittävän monta osanäytettä

Viljanäyte on helpointa ottaa kuivaa viljaa kuivurissa siirrettäessä niin, ettei näytettä ottaessaan vaaranna itseään ja loukkaa itseään liikkuvassa elevaattorissa.

Sen voi ottaa myös silloin, kun viljaa siirretään esimerkiksi kuivurista varastosiiloon.

Näyte on edustava vain silloin, kun se koostuu mahdollisimman monesta samansuuruisesta osanäytteestä eri puolilta viljaerää. Esimerkiksi otettaessa näyte kuivurissa liikkuvasta viljasta osanäytteitä pitää ottaa tasaisin väliajoin.

Näyte suljetaan muovipussiin, johon kirjataan sitä koskevat tiedot: laji, lajike sekä erä, jota se edustaa.

Jos viljaa varastoitaessa erään on sekoitettu usealla lohkolla viljeltyä viljaa, siilokirjanpidosta pitää käydä ilmi, miltä lohkolta tai lohkoilta kyseisen siilon vilja on korjattu.

JUHANI REKU

Ohjeet viljanäytteiden ottamiseen: www.vyr.fi > Viljelyoppaat ja huoneentaulut. Rullaa sivua alaspäin. Linkki ohjeeseen on alaotsikon Huoneentaulut alla kohdassa Edustava näyte – tärkein laadunmäärityksen vaihe.